

4. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 752 с. (Nota bene).

5. Kästner E. Es gibt nichts Gutes, außer: Man tut es: Kurz und bündig. Epigramme. Zürich: Atrium Verlag AG, 2015. 112 S.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-110-7-29>

ФУНКЦІОНУВАННЯ СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ У ДИПЛОМАТИЧНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

Гольцова М. Г.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри романо-германських мов і перекладу
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна*

Давидова Т. В.

*кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри практики англійської мови
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
м. Суми, Україна*

Сучасний світ характеризується розширенням дипломатичних і політичних зв'язків, а отже, проблема відповідності дипломатичних документів стилістичним нормам є актуальною.

Дипломатична комунікація – це стійка система статусно-рольових відносин, що склалися в комунікативному просторі соціального інституту дипломатії. Англomовний дипломатичний дискурс є розумово-комунікативною взаємодією, що здійснюється в інституційних умовах мовцями – фаховими дипломатами різних країн та адресантами по всьому світу з метою досягнення мовленнєвого впливу на адресата.

Дипломатична мова є фаховою мовою, що черпає свої мовні ресурси з природної мови, а також розвиває свої особливості в певній спільноті мовців, орієнтованих навколо професійного, функціонального, соціально-економічного чи ідеологічного поля. Підготовка дипломатичної документації вимагає особливої уваги, оскільки необхідно ретельно зважувати кожне слово та речення.

Дослідженням міжнародно-правового дискурсу в когнітивно-комунікативному аспекті займалася Кравченко Н.К. [4]. Судус Ю.В. уперше здійснила спробу комплексного прагматичного аналізу та класифікації дискурсивних тактик, що реалізують стратегію дискредитації у мовленні дипломата [6]. Кащишин Н.Є. розкрила поняття дипломатичного дискурсу [2], проаналізувала експресивність термінів англомовного дипломатичного дискурсу [3]. Особливості дипломатичного листування на матеріалі французької мови розглянула Мартинюк О.М. [5]. Гольцова М.Г. та Ходарченко А.В. у своїй статті висвітлили загальну характеристику та жанрову типологію документів дипломатичного дискурсу [1].

У нашій науковій розвідці ми розглянемо специфіку відтворення мовностилістичних засобів, а саме використання епітетів, метафор, метонімії в англомовних дипломатичних документах.

У дипломатичній комунікації стилістичні засоби посилюють емоційність висловлювання, надають експресивності діловому стилю дипломатичних документів, хоча відразу варто зазначити, що використання епітетів є досить спорадичним явищем у дипломатичній комунікації, і вони зазвичай використовується для посилення ввічливості ділового листування, переважно в листах-співчуттях, вітальних листівках, особистих листах, тощо, наприклад:

– *In these moments of **deep** sorrow, the people of Cambodia may count on all our support and affection (VN).*

– *While sharing Your Excellency's **profound** grief, on behalf of the Ukrainian Government and my own, I am conveying to you and to the people of Singapore my most **sincere** condolences.*

– *Your Excellency's visit to Cambodia will significantly strengthen the bonds of **excellent** friendship and cooperation between our two nations (VN).*

В англомовних дипломатичних документах почасти спостерігаємо метонімію. Тоді назви країн, столиць, державних установ та міністерств використовують у значенні держави та її уряду:

– *Waging armed aggression against Ukraine for 7 years, **Russia has been grossly violating** the UN Charter, this resolution, and its other international legal obligations (FMS).*

– *The **Cabinet of Ministers**, in its current composition **enjoys support** of a clear parliamentary majority comprising 250 MPs under participation of three factions,*

– *The **Ministry of Foreign Affairs of the Hellenic Republic** presents its **compliments** to the Embassy of the United States of America (VN).*

– *Ukraine is **grateful** to its partners for their unwavering and consistent support for the territorial integrity of our state (FMS).*

– *By its aggressive actions, the Russian Federation, despite its status as a permanent member of the UN Security Council, undermines fundamental principles of the international legal order, including respect for the territorial integrity of sovereign states and the inviolability of borders (FMS).*

Приклади метафор є досить поширеним явищем, що слугує вираженням дипломатичного висловлення, надання йому експресивності й образності:

– *The two sides noted with satisfaction the identity of proximity of views of the two states on a number of major international problems and **the process started to move** (AofA).*

– *We reaffirm that NATO **remains the cornerstone of our security and collective defence** (JC).*

– *Despite the efforts undertaken by the Philippines to **curb corruption**, CЕССR noted with concern that the phenomenon continued to be widespread (LC).*

– *Although some efforts had been made **to broaden the borders of understanding** of the actions taken by the G-20, many delegations felt that consultations should be held before any final policy decisions (MofU).*

На думку Н.Є. Кацшин [5; с. 95], у дипломатичних текстах метафори передають та формують певну ідеологію, спонукають до дії, сприяють встановленню ближчих контактів. Завдяки образу, який створює метафора, дипломатичне послання дозволяє впливати і домінувати. Використання метафори з метою ухильності, інакомовності, або прямого обману нерідко простежується у дипломатичному дискурсі, адже двозначність та ухильність – непоодинокі явище у дипломатичній комунікації.

Головними функціями дипломатичного дискурсу є передача необхідної інформації, формування ціннісних орієнтацій і установок, спонукання до необхідної дії, вплив для зміни мотивації, установок, поведінки, закріплення і підтримання конвенціональних взаємовідносин. Використання мовностилістичних засобів у дипломатичних документах сприяє реалізації всіх зазначених вище функцій.

Перспективами подальших досліджень є вивчення специфіки відтворення комунікативно-прагматичних характеристик англомовних дипломатичних документів.

Література:

1. Гольцова М.Г., Ходарченко А.В. The genre differentiation and linguistic peculiarities of English diplomatic discourse. Міжнародний філологічний часопис. Том 12, № 2. 2021. С. 104–107. <https://doi.org/10.31548/philology2021.02.104>

2. Кащишин Н.С. Генеза та функціонування терміносистеми англomовного дипломатичного дискурсу : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Львів, 2013. 20 с.

3. Кащишин Н.С. Експресивність термінів англomовного дипломатичного дискурсу. Філологічні науки. 2014. Книга 2. С. 93–98.

4. Кравченко Н.К. Міжнародно-правовий дискурс: когнітивно-комунікативний аспект: дис. ... док. філол. наук: 10. 02. 15. Київ. 2007. 568 с.

5. Мартинюк О.М. Особливості дипломатичного листування (на матеріалі французької мови). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія 2 (38). Одеса. 2019. С. 111–114.

6. Судус Ю.В. Мовленнєві тактики реалізації стратегії дискредитації в англomовному дипломатичному дискурсі: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Запоріжжя, 2018. 21 с.

Список джерел ілюстративного матеріалу

7. (MofU) – Memorandum of understanding between the European Parliament and the Verkhovna Rada of Ukraine on a joint framework for Parliamentary support and capacity building. URL: http://www.europarl.europa.eu/the-president/resource/static/files/mou_epvru_030715.pdf

8. (NV) – NOTE VERBALE. URL: <http://archive.unu.edu/hq/library/resource/UN-correspondence-manual.pdf>

9. (AofA) – Application of Agreement. URL: <http://www.un.org/en/documents/index.html>

10. (LC) – Letter of Credence. URL: <http://archive.unu.edu/hq/library/resource/UN-correspondence-manual.pdf>

11. (VN) – Verbal note. URL: <https://www.state.gov/documents/organization/92637.pdf>

12. (FMS) – Foreign Ministry Statement. URL: <https://mfa.gov.ua/en/news/foreign-ministry-statement-46th-anniversary-un-general-assembly-resolution-definition-aggression>

13. (JC) – Joint Communique. URL: <https://tajikistan.mfa.gov.ua/news/9211-joint-communique-by-ukraine-latvia-lithuania-and-poland-commemorating-the-decade-since-the-russian-aggression-against-georgia>